

НАУКОВІ РОЗВІДКИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

УДК 378.147

<https://doi.org/10.28925/2311-2409.2022.3814>**Світлана Камінська,**

аспірантка кафедри теорії та історії педагогіки
Київського університету імені Бориса Грінченка,
kaminskayasveta2020@gmail.com

ORCID ID 0000-0002-2968-1677

Олена Тирон,

доцент кафедри мовних дисциплін,
Державного університету інфраструктури та технологій,
кандидат психологічних наук,
tyronolena@gmail.com

ORCID ID 0000-0003-4428-5784

**ОРГАНІЗИЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ГОТОВНОСТІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ
ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
У КОНТЕКСТІ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ**

У сучасних педагогічних джерелах представлено різноманітні підходи до навчання іноземної мови, яка розглядається як засіб розвитку професійної компетентності. Водночас бракує систематизованих педагогічних досліджень концептуальних засад опанування професійної англійської мови з використанням технологій онлайн навчання.

Впровадження онлайн навчання як інструменту та засобу для навчання та вивчення англійської мови (у нашому дослідженні «Професійної англійської для майбутніх фахівців морського транспорту») може бути успішним за різних психолого-педагогічних умов. Пропонуємо власну модель психолого-педагогічних умов ефективного використання он-лайн технологій при впровадженні дистанційної та змішаної форм у навчальній та позанавчальній роботі вищого навчального закладу освіти. З цією метою ми узагальнили досвід роботи кафедри іноземних мов Державного університету інфраструктури та технологій з 2018 по 2022 роки. Ця модель включає основні психолого-педагогічні теорії, які є основою для впровадження онлайн навчання. Визначено психологічні процеси, задіяні в цьому типі освітньої технології. Основним внеском нашого дослідження є виявлення психологічних бар'єрів для ефективної адаптації до дистанційного навчання з використанням інформаційних технологій. Ми запропонували практичні рекомендації викладачам іноземної мови, які використовують цю технологію в навчальному процесі та позанавчальній роботі.

Ключові слова: дистанційне навчання; електронне навчання; міжнародні стандарти; морська освіта; мультимедійні технології; педагогічна компетентність; позанавчальна робота; психолого-педагогічні умови.

© Камінська С., Тирон О., 2022

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2022

Вступ. Ми розглядаємо онлайн або електронне навчання як інструмент, без якого неможливе дистанційне навчання. За останні

роки ця проблема трансформувалась з площини підвищення ефективності навчання в площину обов'язковості. На початку нашого дослідження

ми розглядали онлайн навчання як показник майстерності викладача, але останні роки показали, що це вміння вже стало обов'язковим.

Деякі особливості морської освіти (багато-годинна відсутність студентів в аудиторії через перебування на практичному навчанні в морі) завжди змушували викладачів впроваджувати технології самоосвіти та шукати шляхи підвищення ефективності навчання в аудиторії та в позааудиторній роботі. Одним із таких прийомів було визнано онлайн навчання.

Мета — надати психолого-педагогічні рекомендації викладачам «Професійної англійської для майбутніх фахівців морського транспорту» щодо застосування онлайн технологій для забезпечення дистанційної та змішаної форм навчання в практичній педагогічній діяльності і під час позанавчальної роботи.

Рекомендації базуються на узагальнені педагогічного досвіду. Дослідження проводилося протягом чотирьох років (2018-2022) на кафедрі мовних дисциплін Державного університету інфраструктури та технологій. Предметом дослідження були дистанційна та змішана форми навчання «Професійної англійської для майбутніх фахівців морського транспорту» в навчальній та позанавчальній роботі. В дослідженні брали участь викладачі кафедри (10 викладачів) та здобувачі вищої освіти факультетів «Судноводіння» та «Експлуатація силових суднових установок» (30 студентів).

На початку дослідження (2018 рік) ми визначили, що на особливості впровадження електронного навчання у вищому навчальному закладі впливають:

- напрям освіти у вищому навчальному закладі;
- політика вищої влади щодо нових технологій, її фінансові можливості;
- предмет навчання та традиції кафедри, які забезпечують її викладання;
- країна, де знаходиться вищий навчальний заклад.

У 2019 році на особливості впровадження онлайн технологій як інструменту дистанційного навчання вплинула світова пандемія (Covid-19). Кардинально змінилась мета використання онлайн технологій. Якщо в 2018 ми розглядали цю технологію як шлях підвищення якості освітніх послуг, то з 2019 року це стала обов'язкова форма роботи зі здобувачами вищої освіти. Коливання рівня захворюваності в країні змінювали можливості поєднувати онлайн та офлайн навчання. Саме в 2020 та 2021 році ми зосередилися на можливостях змішаної форми навчання. Введення воєнного стану в Україні в 2022 році остаточно закріпило впровадження дистанційної форми навчання.

Звертаємо увагу, що дослідження проводилося в мирний час, і вивчалось використання онлайн технологій за для поставлених **цілей**:

1) покращення ефективності вивчення та викладання «Професійної англійської для майбутніх фахівців морського транспорту»;

2) активізація впровадження змішаної форми навчання під час пандемії.

Виклад основного матеріалу. Міжнародними стандартами та документами прописані правила та години забезпечення студентів морських університетів плавальною практикою, тож в зв'язку з цим ми ефективно використовували позанавчальну роботу, яка так само доцільно використовується у дистанційному форматі, для навчання студентів «Професійної англійської для майбутніх фахівців морського транспорту».

Різноманітні види позанавчальної роботи зацікавлюють та заохочують здобувачів освіти до самовдосконалення, спонукають до раціоналізації самостійної роботи, посилюють власні вимоги до професіоналізму та оцінювання власної діяльності у професійній сфері, збільшують увагу до майбутньої професії.

Джерелом комунікативного розвитку виступає позанавчальна робота, яка є однією з підґрунть для міжособистісного спілкування, для плідної взаємодії в середині екіпажу. Під час позанавчальної роботи можливо потренувати кейси, які допоможуть подолати культурні та мовленнєві перепони, бір'єри для ведення професійної діяльності, встановлення особистісних контактів у змішаних екіпажах під час плавальної практики.

Саме визначення терміну позанавчальна робота дають як вітчизняні так і зарубіжні вчені. Серед них маємо такі тлумачення: сукупність виховних впливів, що забезпечують цілеспрямованість, систематичність, послідовність, сполучення педагогічного керівництва з ініціативою і самодіяльністю студентів. (Семенова А.В., 2006, с. 221) або спеціально організовані і цілеспрямовані позааудиторні заняття та системи пізнавальних і виховних заходів, метою яких є поглиблення та розширення знань, отриманих в умовах навчального процесу, формування творчих здібностей, наукових інтересів, різноманітних умінь і навичок (Ярмаченко М.Д., 2001, с. 561).

При формуванні професійної іншомовної комунікації під час позанавчальної роботи розкривається і чітко прослідковується принцип партнерства між викладачем і студентом, який впливає на поглиблений процес навчання, спонукає майбутнього спеціаліста до пізнавальної діяльності, яка відіграє ключову роль у самовдосконаленні.

Викладачі часто розуміють онлайн навчання по-різному. У минулому для визначення такого навчання використовувалося багато термінів, наприклад: веб-навчання, комп'ютерне навчання або інтернет-навчання та онлайн-навчання — кілька синонімів, які протягом останніх кількох років називали електронним навчанням (e-learn-

ing). В Україні наразі більш використовується назви «дистанційне» або «онлайн» навчання. Ми розпочали вивчення та активізацію впровадження цих технологій в 2018 році, і тоді ми надавали перевагу терміну, який активно використовувався в зарубіжній науково-педагогічній літературі- «електронне навчання». Ми узагальнили основні тенденції визначення поняття «електронне навчання». Спочатку ми посилалися на словники, а потім на міркування вчених.

Електронне навчання — навчання вдома за допомогою комп'ютерів і курсів, доступних в Інтернеті (<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/e-learning>). Електронне навчання — навчання, що здійснюється за допомогою електронних засобів масової інформації, зазвичай через Інтернет (<https://en.oxforddictionaries.com/definition/us/e-learning>). Навчання, яке відбувається за допомогою комп'ютерів та Інтернету. (<https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/e-learning>).

Американське товариство навчання та розвитку (ASTD) визначає «електронне навчання» як широкий набір програм і процесів, які включають веб-орієнтоване навчання, комп'ютерне навчання, віртуальні класи та цифрове навчання. Визначення електронного навчання різняться залежно від організації та способу його використання, але в основному воно включає електронні засоби зв'язку, освіти та навчання.

Ми підтримуємо визначення, що «електронне навчання» — це використання нових мультимедійних технологій та Інтернету для покращення якості навчання шляхом полегшення доступу до ресурсів і послуг, а також віддаленого обміну та співпраці» (Алонсо Ф., 2005, с. 217-235). Але ми вважаємо, що такий вид навчання може використовуватися як інструмент під час очного, дистанційного, змішаного навчання та під час позанавчальної роботи.

У сучасному світі потреби в навчанні змінюються дуже швидко, і концепція та функції дистанційного та змішаного форм навчання повинні постійно адаптуватися до цих потреб. Визначення, зібрані з огляду літератури, зосереджені на різних елементах такого навчання. Зокрема, визначено чотири загальні категорії визначень: 1) орієнтовані на технології, 2) орієнтовані на систему доставки, 3) орієнтовані на спілкування, 4) орієнтовані на освітню парадигму.

Відповідно до Прітчарда (Прітчард Б., 2004, с.269-277), ми можемо знайти шість різних типів джерел інформації в Інтернеті для дистанційного навчання «Професійної англійської для майбутніх фахівців морського транспорту»:

- Веб-сайти закладів морської освіти та підготовки (МЕТ), таких як морські університети, коледжі, академії, центри морської підготовки тощо.

- Веб-сайти міжнародних організацій у морському секторі, таких як Міжнародна морська організація або Міжнародна організація праці.
- Розробники комерційного програмного забезпечення, наприклад Videotel, Seagull або Marlins.
- Індивідуальні веб-сайти, розроблені викладачами «Професійної англійської для (майбутніх) фахівців морського транспорту», наприклад веб-сайти, які підтримує професор Ван Клуйвен (<http://home.planet.nl/~kluijven/>).
- Різні сторінки на сайтах судноплавних і круїнгових компаній.
- Індивідуальні веб-сайти, які ведуть колишні майстри, морські лексикографи, дизайнери човнів та інші люди, які цікавляться морською індустрією.

Щоб отримати максимальну віддачу від онлайн навчання, і викладач, і здобувач вищої освіти повинні повною мірою скористатися перевагами величезної кількості ресурсів, доступних в Інтернеті. Існують сотні онлайн-сервісів, які пропонують доступ до інформації. Доступний веб-сайт IMET, присвячений усім, хто хоче практикувати «Професійну англійську для майбутніх фахівців морського транспорту». Матеріали підготовлені для моряків, стажерів, студентів морських шкіл і людей, які бажають підготуватися до іспитів і взагалі хочуть розширити свій словниковий запас і вдосконалити граматику (<http://www.imet.fc.pl/>).

Навчальний ресурсний матеріал дозволяє використовувати нові інформаційно-комунікаційні технології, засновані на використанні комп'ютера: доступ до Інтернету, електронна пошта, чат, форум і відеоконференції.

Але викладачі стикаються з деякими психологічними бар'єрами, впроваджуючи онлайн навчання у свій навчальний процес, особливо при дистанційній формі. На нашу думку, розуміння теоретичних основ технологій дистанційного навчання, психологічних бар'єрів та дидактичних можливостей навчання з використанням електронних пристроїв та Інтернету в поєднанні з можливостями аудиторного навчання формує нову форму надання освітніх послуг — змішану. Усвідомлення невідворотності існування такої форми стає поштовхом викладачам підвищувати свою педагогічну компетентність.

Реалія 2022 року потребують подальшого вивчення і знаходження нових шляхів використання технологій онлайн навчання.

Тому ми наголошуємо, що ділимося досвідом використання електронного навчання, що забезпечує навчання «Професійної англійської для майбутніх фахівців морського транспорту» в цілому.

Згідно плану дослідження було проведено:

1. Огляд психолого-педагогічної літератури для розширення теоретичних основ можливостей впровадження новітніх технологій у програму мовної підготовки студентів та теоретичного обґрунтування доцільності використання технологій дистанційного та змішаного навчання в аудиторній та позааудиторній роботі.

2. Аналіз інтерв'ю студентів та викладачів щодо їхнього ставлення до онлайн навчання для виявлення психологічних бар'єрів впровадження дистанційного навчання. (Респондентами були студенти Інституту водного транспорту Державного університету інфраструктури та технологій і викладачі професійної англійської для майбутніх фахівців морського транспорту цього ж університету. Було проведено 30 бесід зі студентами навігаційного та інженерного факультетів та 10 з викладачами англійської мови різного віку та з різним досвідом викладання англійської мови).

Аналіз джерел надав основу для інтерпретації наших спостережень. Це такі наукові теорії:

1. Теорії навчання іноземним мовам із психології та психолінгвістики (наприклад: обробка вхідних даних, поняття знання).

2. Біхевіористська теорія (Скіннер Б., 1974, с.57 та Торндайк І., 1913, с.282). Біхевіористи стверджують, що спостережувана поведінка вказує на те, навчився здобувач освіти чогось чи ні.

3. Когнітивні теорії навчання. (Крек Ф., Локхарт Р., 1972, с. 671-684; Осубель Д., 1974, с. 267-272). Когнітивісти розглядають навчання як внутрішній процес, який включає пам'ять, мислення, рефлексію, абстракцію, мотивацію та метапізнання.

4. Конструктивна теорія. Теоретики конструктивізму стверджують, що здобувачі освіти інтерпретують інформацію та світ відповідно до своєї особистої реальності, що вони навчаються шляхом спостереження, обробки та інтерпретації, а потім персоналізують інформацію в особисті знання. Здобувачі освіти вчать найкраще, коли вони можуть контекстуалізувати те, що вони вивчають, для негайного застосування та особистого знання. Конструктивісти розглядають здобувачів освіти як активних, а не пасивних. Знання не отримують ззовні чи від когось іншого; скоріше окремий здобувач освіти інтерпретує та обробляє те, що отримує через органи чуття, щоб створити знання. Здобувач освіти є центром навчання, а інструктор відіграє роль консультанта та фасилітатора. Здобувачам освіти слід дозволити створювати знання, а не давати знання через навчання. Конструювання знань включає як фізичну, так і інтелектуальну навчальну діяльність (Філліпс Д., 2005, с. 233).

Основний акцент конструктивістів робиться на ситуаційному навчанні, яке розглядає навчання як контекстуальне (Ханг Д., Луї К., Кох Т., 2004, с. 193-200). В онлайн-навчанні слід використовувати навчальні дії, які дозволяють здобувачам освіти контекстуалізувати інформацію. Якщо інформацію необхідно застосовувати в багатьох контекстах, тоді слід використовувати стратегії навчання, які сприяють мультиконтекстуальному навчанню, щоб переконатися, що здобувачі освіти справді можуть широко застосовувати інформацію. Навчання відходить від односторонніх інструкцій до конструювання та відкриття знань у своїй теорії трансформації.

5. Коннективізм — це інтеграція принципів, досліджених теоріями хаосу, мережі, складності та самоорганізації. Через інформаційний вибух у нинішню епоху навчання не знаходиться під контролем здобувача освіти.

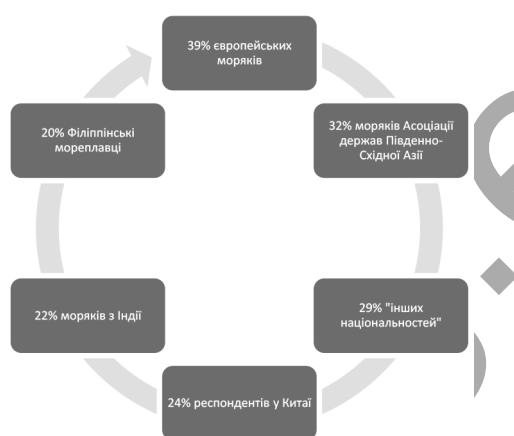
6. Мова в соціальному контексті (теорія Виготського) Соціально-психологічні відмінності здобувачів освіти, які вивчали другу іноземну, вивчали Елліс, Галіван, Спітлер, Кофаріс (Галіван М., Спітлер В., Кофаріс М., 2005, с. 153-192, Елліс Р., 1997, с.147). Ми дотримуємося теорії активності Виготського, ідеї про те, що нові мовні знання виникають у ході соціальної взаємодії. Існує зона, де навчання може відбуватися продуктивно, але бажаний результат буде досягнутий, якщо його розмістити на базисах. Надається допомога (зона найближчого розвитку). Виготський розвинув ідею скелетної допомоги та визначив її функції: залучення інтересу до завдання, спрощення завдання, підтримка прагнення до мети, критичні зауваження щодо відмінностей між отриманими і ідеальними рішеннями, контроль фрустрацій, демонстрація ідеалізованої версії рішення.

Багато авторів погоджуються з тим, що комп'ютери в освіті зробили значний внесок у навчальне середовище студентів і вивчення іноземних мов зокрема, створивши таким чином новий засіб отримання знань. Використовуючи комп'ютери, студенти можуть розвивати власні ідеї та застосовувати свої знання з більшою впевненістю в собі (Галео Д., Алонсо К., 1999, с.117). Загалом, існує два основних способи розгляду використання комп'ютерів для викладання та вивчення мови: «комп'ютер як репетитор» або «комп'ютер як інструмент». Істотна відмінність між ними полягає в тому, що перший оцінює відповіді студента, а другий — ні (Тейлор Р., 1980, с.88). Ми могли б додати до цього, що використання комп'ютера як репетитора є більш поширеним у ситуаціях самостійного навчання, а його використання як інструменту більш поширене в контексті звичайної та дистанційної освіти. Кілька авторів (Ассель М., 1995, с. 63-73; Кантос П., 1995, с. 49-62; Руйперез Г., 1995, с. 25-48) погоджуються, що мотиваційний фактор є основою

перевагою використання комп'ютера для вивчення мови та викладання. У результаті здобувачі освіти витрачають більше часу на виконання вправ, якщо вони є інтерактивними, і активна участь здобувача освіти у запропонованому завданні, отже, більша.

Як бачимо, вчені визнають позитивну роль електронного навчання в процесі навчання.

У морській галузі формування міжнародних екіпажів є звичайною практикою. Тому, досліджуючи можливості електронного навчання для викладання «Професійної англійської для майбутніх фахівців морського транспорту», ми зробили деякі узагальнення для різних країн. Наш інтерес викликало дослідження Міжнародного центру дослідження моряків (Seafarers International Research Center, Cardiff University) про відмінності використання нових технологій моряками різних національностей. Вони виявили, що коли різні форми навчання згрупувати у «самонавчання», «спеціальне навчання» та «змішане», виявляються значні відмінності між національностями. Основний висновок, який ми робимо з цього дослідження, полягає в тому, що культурний фактор впливатиме на сприйняття онлайн навчання.

Таблиця 1

Ми вивчали різні погляди науковців і викладачів на онлайн навчання, але слід зазначити значимість ставлення здобувачів вищої освіти до використання комп'ютерних технологій у навчанні. У зв'язку з цим, дослідження уподобань студентів щодо онлайн-ових та друкованих матеріалів надає нам можливість зробити певні висновки щодо розширення можливостей комбінувати дистанційне навчання з формами офлайн навчання (змішане навчання). Опитування учасників дослідження показали що: більшість студентів віддають перевагу веб-сторінці чи комп'ютерній програмі, а не книгам, але все одно вважають, що письмове слово є найкращим способом отримання знань. Студенти хотіли отримати загальне враження від матеріалу курсу, щоб тексти були коротшими та включали

кращий огляд, а також були покращені відео, звуком, інтерактивними тестами та іграми. Вони також хотіли, щоб їх навчальний матеріал був інтегрований із соціальними мережами, щоб вони могли залишатися на зв'язку зі своїми однолітками та вчителями, і вони хотіли, щоб їхні вчителі мали змогу оновлювати матеріал.

Під час експерименту учасникам дали для читання текст на папері та в цифровому вигляді. Оцінка розуміння прочитаного показала, що учасники експерименту, які читали текст на папері, отримали значно кращі бали, ніж ті, хто читав текст в цифровому вигляді. Тим, хто читав на папері, було легше запам'ятати прочитане. Науковці, які проводили експеримент, стверджують, що папір дає просторово-часові маркери під час читання. Торкання паперу та гортання сторінок покращує пам'ять, полегшуючи запам'ятовування, де ви щось читали. Необхідність прокручувати на екрані комп'ютера ускладнює запам'ятовування (Манген А., Вольгермо Б., Бронік К., 2013, с. 61-68). Цей результат доводить, що дистанційне навчання не може замінити очне навчання, а використання змішаного навчання може реалізувати бажання студентів.

Міжнародна морська організація (ІМО) рекомендує виділяти достатню кількість годин на вивчення «Професійної англійської для майбутніх фахівців морського транспорту» та самостійну роботу, а також надати широкий спектр допоміжних матеріалів, включаючи підручники, робочі зошити, онлайн-лекції та мобільний контент. Це дозволить викладачам проводити заняття з «Професійної англійської» більш динамічно та зручніше для студентів. Електронне навчання може бути гарним освітнім інструментом для майбутніх моряків (студентів) і моряків, які працюють на судні, тому що в їхньому робочому середовищі, яке постійно змінюється, необхідна безперервна освіта та самонавчання.

Висновки

1. На нашу думку, на характерні особливості впровадження онлайн навчання у вищому навчальному закладі впливають: напрям освіти у вищому навчальному закладі; політика вищої влади щодо нових технологій, її фінансові можливості; предмет навчання та традиції кафедри, які забезпечують її викладання; країна, де знаходиться вищий навчальний заклад.
2. За період з 2018 до 2022 року змінилася мета використання онлайн технологій та перетворення із засобу підвищення якості надання освітніх послуг до форми надання освітніх послуг.
3. Ми підтримуємо визначення, що онлайн навчання — це використання нових мультимедійних технологій та Інтернету як форма надання

якісної освіти з урахуванням соціально-політичних чинників.

4. Ми стверджуємо, що розуміння теоретичних основ технологій електронного навчання,

психологічних бар'єрів та дидактичних можливостей навчання з використанням електронних пристроїв та Інтернету допоможе викладачам підвищити свою педагогічну компетентність.

ДЖЕРЕЛА

1. Alonso, F. (2005) "An instructional model for web-based e-learning education with a blended learning process approach", *British Journal of Educational Technology*; Mar, Vol. 36/2, 217-235.(eng).
2. Assel, M.(1995). La enseñanza de lenguas asistida por ordenador en Goethe institute. In: Ruiperez,G. (ed.), *Enseñanza de lenguas y traducción con ordenadores* . Madrid: Ediciones Pedagógicas, 63–73. (esp).
3. Ausubel, D. P. (1960). The use of advance organizers in the learning and retention of meaningful verbal material. *Journal of Educational Psychology*, 51, 267–272. Ausubel, D. P. (1974). *Educational psychology: A cognitive view*. New York: Holt, Rinehart & Winston. (eng).
4. Cantos, P.(1995). Incidencia del uso de actividades para la enseñanza de inglés asistida por ordenador en la motivación de los discentes. In: Ruipérez, G. (ed.), *Enseñanza de lenguas y traducción con ordenadores* . Madrid: Ediciones Pedagógicas, 49–62. (esp).
5. Craik, F.I.M., & Lockhart, R. S. (1972). Levels of processing: A framework for memory research. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior*, 11, 671–684. (eng).
6. *Dictionary-handbook on professional pedagogy*. Under the editorship A. V. Semenova. Odesa: Palmyra, 2006. 221p. (ukr).
7. Ellis, R. (1997). *Second Language Acquisition*. New York: Oxford University Press. (eng).
8. Gallego, D.J. and Alonso, C.M.(1999). El ordenador como recurso didáctico. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia. (esp).
9. Gallivan, M. J., V. K. Spittler, and M. Koufaris. (2005). "Does Information Technology Training Really Matter? A Social Information Processing Analysis of Coworkers' Influence on IT Usage in the Workplace." *Journal of Management Information System* 22 (1): 153–192. (eng).
10. Hung, D., Looi,, C. K., & Koh, T. S. (2004). Situated cognition and communities of practice: First-person 'lived experiences' vs. third-person perspectives. *Educational Technology & Society*, 7(4), 193–200. (eng).
11. Mangen, A, Walgermo, B R and Brønnevik, K (2013). Reading Linear Texts on Paper Versus Computer Screen: Effects on Reading Comprehension. *International Journal of Educational Research* 58: 61–68, DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2012.12.002> (eng).
12. Pritchard, B. (2004). A Survey of maritime English teaching materials: a report on the current state of the art . Tokyo: International Association of Maritime Universities. <http://iamu-edu.org> (eng).
13. Phillips, D. C. (2005). Theories of teaching and learning. In *A companion to the philosophy of Education*. Blackwell Synergy: Online Journals for Learning, Research, and Professional Practice. (esp).
14. Ruipérez, G.(1995). El ordenador en la enseñanza de lenguas. In: Ruipérez, G. (ed.), *Enseñanza de lenguas y traducción con ordenadores* . Madrid: Ediciones Pedagógicas, 25–48. (esp).
15. Skinner, B. F. (1974). *About behaviorism*. New York: Knopf. 276p. eng).
16. Taylor, R.P. (ed) (1980). *The Computer in the School: Tutor, Tool, Tutee*. New York: Teacher's College Press. 288p. (eng).
17. Thorndike, E. L. (1913). *Educational psychology: The psychology of learning*. New York: Teachers College Press. 327p. (eng).
18. Vygotsky, L. (1978) *Mind in Society*, Cambridge, MA: Harvard University Press. (eng).
19. Yarmachenko M. D. *Pedagogical dictionary*. K.: Ped. dumka, 2001. 561p. (ukr).

ORGANIZATIONAL AND PEDAGOGICAL PRINCIPLES OF THE READINESS OF FUTURE MARITIME TRANSPORT SPECIALISTS FOR PROFESSIONAL FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATION IN THE CONTEXT OF ONLINE EDUCATION

The broadening of the European and world space in the last years of the 21st century encourages direct contacts between state structures and social groups, provides a stimulus for cultural exchanges, scientific cooperation, and participation in international researching projects. Professional communication leads to the intensive development of society, which leads to globalization and expansion and becomes the reality of today.

The formation of readiness for professional activity begins with motivation, namely: setting a goal, based on needs and goals or with a person's awareness of the tasks. The development of a plan, models, schemes of further action is the next stage, after which a person moves to the implementation of readiness, uses certain

means and methods of activity, compares the progress of the work performed and the obtained intermediate results with certain goals, makes adjustments.

Modern pedagogical sources present various approaches to learning a foreign language, which is considered as a means of developing professional competence. At the same time, there is a lack of systematic pedagogical research on the conceptual foundations of mastering professional English using online education technologies. The implementation of online education as a tool and means for teaching and learning English (in our study "Professional English for future maritime transport specialists") can be successful under different psychological and pedagogical conditions. We offer our own model of psychological and pedagogical conditions for the effective use of online technologies when implementing remote and mixed forms in the educational and extracurricular work of a higher educational institution.

For this purpose, we summarized the experience of the Department of Foreign Languages of the State University of Infrastructure and Technologies from 2018 to 2022. This model includes the main psychological and pedagogical theories, which are the basis for the implementation of online education. The psychological processes involved in this type of educational technology are defined. The main contribution of our research is the identification of psychological barriers to effective adaptation to distance education using information technologies. We have offered practical recommendations to foreign language teachers who use this technology in educational and extracurricular processes.

Keywords: distance education; e-learning; international standards; maritime education; multimedia technologies; pedagogical competence; extracurricular work; psychological and pedagogical conditions.

Стаття надійшла до редакції: 03.11.2022р.

Прийнято до друку: 11.11.2022р.